Skrypt do lektoratu z j. Japońskiego na podstawie notatek z zajęć

11 stycznia 2018

Spis treści

1	Hira	agana 4
2	Kat 2.1	akana 5 Rozszerzenia katakany
3	Lek	cja 1(10 月 3 日)
	3.1	Kanji
	3.2	Słowa
	3.3	Wyrażenia
4	Lek	cja 2(10 月 10 日)
_	4.1	Kanji
	4.2	Słowa
	4.3	Gramatyka
	4.4	Wyrażenia
5	Lok	cja 3(10 月 17 日) 10
J	5.1	Каnji
	5.2	Słowa
	0.2	5.2.1 Kraje
	5.3	Gramatyka
	5.4	Wyrażenia
6	T als	cja 4(10 月 24 日) 12
U	6.1	Сра 4(10 7-24 п) — — — — — — — — — — — — — — — — — —
	6.2	Słowa
	0.2	6.2.1 Kierunki studiów
		6.2.2 Liczebniki
	6.3	Fakty
	0.5	6.3.1 Imiona
		6.3.2 Numer telefonu/email
	6.4	Wyrażenia
7	T -1-	cia 5(10 月 31 日) 14
7	7.1	c ja 5(10 月 31 日)
	7.2	Słowa
	7 2	,
	7.3	Gramatyka
	7.4	
	7.4	Fakty
	75	7.4.1 Pieniądze

8	\mathbf{Lek}	cja 6(11 月 7 日)	16
	8.1	Kanji	16
	8.2	Słowa	16
		8.2.1 Dni tygodnia	16
	8.3	Gramatyka	16
		8.3.1 Godziny	16
		8.3.2 Partykuly から i まで	16
	8.4	Wyrażenia	17
9	Lek	cja 7(11 月 14 日)	18
9		- '	
	9.1	Kanji	18
	9.2	Słowa	18
		9.2.1 Miesiące	18
		9.2.2 Dni miesiąca	18
	9.3	Gramatyka	19
	9.4	Fakty	19
		9.4.1 Święta	19
	9.5		19

1 Hiragana

Podstawowe pismo (litery) japońskie.

W przypadku gdy romanizacja nie zgadza się z poprawnym odczytem, będzie on obok za pionową kreską "po polsku" ('|')

ん	わ	ら	や	ま	は	な	た	さ	か	あ
(n^1)	(wa)	(ra)	(ya)	(ma)	(ha)	(na)	(ta)	(sa)	(ka)	(a)
		1)		み	ひ	に	ち	し	き	\ \
		(ri)		(mi)	(hi)	(ni)	(chi ci)	(shi si)	(ki)	(i)
		る	ゆ	む	Ž.	ぬ	つ	す	<	う
i i	1	l .								
		(ru)	(yu)	(mu)	(fu^2)	(nu)	(tsu)	(su)	(ku)	(u)
		(ru) れ	(yu)	(mu)	(fu ²)	(nu) ね	(tsu)	(su) せ	(ku) け	(u) え
		\ /	(yu)	` ′	· /	` '	` ′	` '	` ′	
	<u>خ</u>	れ	(yu) よ	め	^	ね	7	ť	け	え

Jeśli w górnym prawym rogu jednej z liter występują dwie kreski (t.zw. dakuten), to jest ona "odźwięczana". Przykłady (pierwszy wiersz \uparrow + wyjątki wymowy):

Jeśli w górnym prawym rogu jednej z liter "h-" występuje kółko (t.zw. handakuten), to jest ona zmieniana na "p-". Przykład:

$$(ha) \rightarrow (pa)$$

¹przed literami na 'm', 'b', 'p' - czytane jako 'm', np. באולאלג (kombanwa)

²coś pomiędzy 'fu' i 'hu'

 $^{^3}$ ogólnie 'wo', ale jako partykuła (czyli jedyne jej zastosowanie) czyta się 'o'

2 Katakana

Litery, w większości używane do zapisu wyrazów pochodzenia obcego (zwykle zapożyczenia z j. zachodnich)

ン	ワ	ラ	ヤ	マ	ハ	ナ	タ	サ	カ	ア
(n)	(wa)	(ra)	(ya)	(ma)	(ha)	(na)	(ta)	(sa)	(ka)	(a)
		リ		3	ヒ	=	チ	シ	キ	イ
		(ri)		(mi)	(hi)	(ni)	(chi ci)	(shi si)	(ki)	(i)
		ル	ユ	4	フ	ヌ	ツ	ス	ク	ウ
		(ru)	(yu)	(mu)	(fu)	(nu)	(tsu)	(su)	(ku)	(u)
		(ru)	(yu)	(mu)	(fu)	(nu) ネ	(tsu) テ	(su) セ	(ku) ケ	(u) 工
		\ /	(yu)	\ /	` ′	\ /	` ′	` '	` /	
	\mathcal{I}^4	V	(yu)	*	^	ネ	テ	セ	ケ	エ

Tak samo jak w hiraganie otrzymujemy 'p-' i wersje "dźwięczne" Dodatkowo istnieje znak ' —', używany do przedłużenia samogłoski porzedniej litery (np. ¬—と— (koohii - kawa))

2.1 Rozszerzenia katakany

Stosowane do zapisu dźwięków, nie istniejących normalnie w j. Japońskim

 $^{^3\}mathrm{prawie}$ nie używany (np. przedwojenny zapis imienia $\mathop{\mathcal{D} \mathcal{F} \mathcal{V}})$

Lekcja 1(10 月 3 日) 3

3.1 Kanji

3.2Słowa

日本: Japonia

にほんじん 日本人: Japończyk ポーランド: Polska

日本ご: Japoński (język)

^{ほん} 本: książka しんぶん: gazeta えんぴつ: ołówek

はい: tak いいえ: nie かさ: parasol ペンケース: piórnik ランプ: lampa かみ: papier

ペットボトル: butelka (plastikowa)

みず: woda コップ: kubek かぎ: klucze

ティッシュ: chusteczki スカーフー: chusta マフラー: szalik

ジャケット: kurtka リンゴ: jabłko さいふ: portfel でんわ: telefon

けいたいでんわ: telefon komórkowy

ヘッドホン: słuchawki まきじゃく: miarka ぼうし: czapka おかね: pieniadze めがね: okulary

サングラス: okulary przeciwsłoneczne

くち: usta くちべに: szminka スプーン: łyżka

チケット: bilet きつぶ: bilet (na wszystko) (?)

うりば: miejsce, gdzie się coś sprzedaje

ねこ: kot いぬ: pies

じどうはんばいき: automaty (np. z je-

dzeniem)

Wyrażenia

ナタリア です。 どうぞよろしく。 fatalia (imię) coś w stylu "miło mi" は jeżeli chodzi o Natalia (imię)

これはほんです。: To jest książka.

これはほんですか。: Czy to jest książka?

それはほんですか。: Czy tamto to jest książka? これはほんじゃないです。: To nie jest książka. これはほんじゃありません。: To nie jest książka. しゃ、これはなんですか。: Wiec co to jest?

これはなんですか。: Co to jest?

これはにほんごでなんですか。: Co to jest po Japońsku?

4 Lekcja 2(10 月 10 日)

4.1 Kanji

4.2 Słowa

あい: miłość くうこう: lotnisko あおい: niebieski えき: stacja かお: twarz あき: jesień けが: rana つき: księżyc ちかてつ: metro がっこう: szkoła

ざっし: czasopismo, magazyn

カバン: torebka だれ: kto おはよう: cześć

おはようございます: dzień dobry (przed południem)

こんにちは: dzień dobry (po południu)

こんばんは: dobry wieczór

おやすみ: dobranoc

さようなら: żegnaj (na zawsze)

いってきます: wychodzę (i planuję wrócić)

いってらっしゃい: pójdź i wróć ただいま: wróciłem, już jestem おかえり: dobrze, że już jesteś

ごめんください: mówimy, gdy wchodzimy do czyjegoś domu

しつれいします: gdy wchodzimy do sali, profesora, na zak. rozmowy tel.

ありがとう (ございます): dziękuję(bardzo)

ありがとうございました: dziękuję bardzo (coś się skończyło, np. zakupy, trening) どうも: dziękuję (mniej grzecznie) (どうも przed ありがとう - bardzo grzecznie)

サンキュー: dzięki

どういたしまして: nie ma za co

すみません: excuse me, dziękuję - w jednej akcji

ごめん: przepraszam

どうぞ: proszę (jak np. podajemy coś)

いただきます: dziekuję (częstowany dla przygotowującego)

ごちそうさま: dziękuję za posiłek

おそまつさまでした: proszę bardzo (po posiłku)

4.3 Gramatyka

ZAIMKI

1.os.l.poj. (+ たち → l.mn): Kobiety わたくし: formalnie わたし: zwyczajnie あたし: nieformalnie

Mężczyźni わたくし: formalnie わたし: formalnie ぼく: zwyczajnie おれ: nieformalnie あたし: dla gejów

あなた: 'kochanie' - kobieta do mężczyzny

あんた: zdenerwowane 'kochanie' - kobieta do mężczyzny

きみ: mężczyzna do koleżanki, do dziecka おまえ: mężczyzna do przyjaciela/przyjaciółki

きさま/てめえ: wulgarne

3.os.l.poj. (+ $\xi 5/5 \rightarrow l.mn$):

かれ: on, chłopak

かのじよ: ona, dziewczyna

4.4 Wyrażenia

これ は わたし の 本です。: To moja książka それはぼくのカバンです。: To moja torebka.

それはたなかさんのめがねですか。: Czy to są okulary p. Tanaki?

これは だれ の さいふ ですか。: Czyj jest ten portfel? 大学のとしょかんの本のえ。

Lekcja 3(10 月 17 日)

5.1 Kanji

Ch: こう

Jap: 51 Ch: しょう

Środek, wnętrze Jap: なか Ch: ちゅう

5.2 Słowa

さとう: cukier せき: kaszel (お) すし: sushi (お) さけ: alkohol

にほんしゆ: jap. alkohol (sake)

あした: jutro

らいしゅう: nast. tydzień わかりません: nie rozumiem

おねがい (します): mam prosbe (na

końcu zdania)

もしもし: halo (przez telefon)

せいざ: Jap. sposób siedzenia (na ko-

lanach) がざい: mały がだ: szkoła

中: środek, wnętrze

高い: wysoki

しょうがっこう 小学校: Podstawówka

小学生: Uczeń podstawówki

ちゅうがっこう 中学校: Gimnazjum ちゅうがくせい 中学生: Gimnazjalista

高校: Liceum 高校生: Licealista

ではまた: na razie (najb. grzecznie)

じゃまた: na razie またね: na razie じゃね: na razie

バイバイ: na razie (najmn grzecznie)

またあした: do jutra

またらいしゅう: do zobaczenia za ty-

dzień

5.2.1 Kraje

にほん 日本: Japonia ポーランド: Polska ロシア: Rosja

きたちょうせん: Korea Płn. かんこく: Korea Pld. フィリピン: Filipiny

スエーデン: Szwecja アルゼンチン: Argentyna

ドイツ: Niemcv

オーストラリア: Australia オランダ: Holandia カナダ: Kanada

イタリア: Włochy ポルトガル: Portugalia アメリカ: USA

メキシコ: Meksyk ちゅうごく: Chiny たいわん: Taiwan イギリス: UK フランス: Francja インド: Indie

スペイン: Hiszpania

アラブしゅちょうこくれんぽう: Zjedno-

czone Emiraty Arabskie

Gramatyka

を (part.): biernik, dopełniacz (kogo? co?) ∠ łączy tylko rzeczowniki/zaimki!

5.4 Wyrażenia

なんですか。: Co to?

いくらですか。: Ile (to) kosztuje? なんじですか。: Która godzina?

きょうしつはどこですか。: gdzie jest sala lekcyjna?

これをください。: Poproszę to./Kupuję to.

もう いちど いって ください。: Proszę powtórz. jeszcze 1 raz powiedzieć ちよっとまってください。: Proszę, zaczekaj chwilkę.

わたしは日本人です。: Jestem Japończykiem.

たなかさんは日本の人です。: Pan Tanaka jest Japończykiem. (formalnie, grzecz-

- たなかさんはちゅうごくの人です。: Czy p. Tanaka jest Chińczykiem?

- いいえ、たなかさんはちゅうごくの人じゃないです。: Nie, p. Tanaka nie jest Chińczykiem.

にほん 日本のかた: Japończyk, jeszcze grzeczniej.

どこの人ですか。: Skąd jesteś?
わたしは 日本人とポーランド人 のハーフです。: Jestem w połowie Japończykiem

6 Lekcja 4(10 月 24 日)

6.1 Kanji

6.2 Słowa

さかな: ryba こども: dziecko にく: mięso とうきょう: Tokio

たぬき: szop せんぱい: starszy (osoba) こうはい: młodszy (osoba) こうはい: młodszy (osoba) でんわばんごう: numer telefonu あくま: diabeł メール (アドレス): (adres) mailowy

さかなや: sklep rybny えいご: Angielski (język)

ゆき: śnieg せんこう: Kierunek studiów/specjalizacja

6.2.1 Kierunki studiów

かがく: Chemia にんちかがく: Kognitywistyka ぶつりがく: Fizyka しんりがく: Psychologia ほりつがく: Prawo てつがく: Filozofia

みんぞくがく: Etnologia ロボットこうがく: Automatyka ポーランドご: j. Polski じようほうかがく: Informatyka

おうようげんごがく: Lingwistyka stosowana えいごきよういく: Nauczanie j. Angielskiego

6.2.2 Liczebniki

れい/ゼロ: zero

 いち: jeden
 ろく: sześć

 に: dwa
 しち/なな: siedem

 さん: trzy
 はち: osiem

 し(+ よん、よ): cztery
 きゆう: dziewięć

ご: pięć じゆう: dziesięć

じゅういち: jedenaście じゅうろく: szesnaście

じゅうに: dwanaście じゅうなな/じゅうしち: siedemnaście

じゅうさん: trzynaście じゅうはち: osiemnaście じゅうよん: czternaście じゅうさい はたち: dwadzieścia

さんじゅう: trzydzieści よんじゅう: czterdzieści ごじゅう: pięćdziesiąt ろくじゅう: sześćdziesiąt

ひゃく: sto

にひゃく: dwieście さんびゃく: trzysta よんひゃく: czterysta ごひゃく: pięćset

せん: tysiac

にせん: dwa tysiące さんぜん: trzy tysiące よんせん: cztery tysiące ごせん: pięć tysięcy

いちまん: dziesięć tysiecy

にまん: dwadzieścia tysiecy さんまん: ななまん: siedemdziesiąt tysiecy

trzydzieści tysiecy

よんまん: czterdzieści tysiecy ごまん: pięćdziesiąt tysiecy

ひゃくまん: milion

いっせんまん: dziesięć milionów

いちおく: sto milionów

6.3 Fakty

6.3.1 Imiona

Imiona Japońskie (Damskie):

- 1) na ~
- 2) na $\sim \mathcal{A}$ (\mathcal{A} jako piękny w kanji)

Imiona Japońskie (Damskie):

na ~ ろう

6.3.2 Numer telefonu/email

'-' w num. telefonu czytamy jako ' \mathcal{O} ', każdą cyfrę podajemy oddzielnie. W mailu zaś:

'@': アッと

'.': どっと

'-': ハイフン

'L': エル

'R': アル

6.4 Wyrażenia

なんさいですか。: Ile masz lat?

ななじゅう: siedemdziesiąt はちじゅう: osiemdziesiąt きゅうじゅう: dziewięćdziesiąt

ひゃく: sto

ろつびゃく: szeséset ななひゃく: siedemset はつぴゃく: osiemset きゅうひゃく: dziewięéset

せん: tysiac

ろくせん: sześć tysięcy ななせん: siedem tysięcy はっせん: osiem tysięcy きゅうせん: dziewięć tysięcy いちまん: dziesięć tysiecy

ろくまん: sześćdziesiąt tysiecy ななまん: siedemdziesiąt tysiecy はちまん: osiemdziesiąt tysiecy きゅうまん: dziewięćdziesiąt tysiecy

じゅうまん: sto tysiecy

7 Lekcja 5(10 月 31 日)

7.1 Kanji

Rzeka Jap: かわ、がわ Ch: せん

7.2 Słowa

かいしゃ: firma

はなみ: podziwianie kwitnącej wiśni やっきよく: apteka (przyszpitalna)

さる: małpa (zwierzę) ズオティ: złoty (polski)

ユーロ: euro ドル: dolar

ガム: guma (do żucia) フイルム: film (do aparatu)

でんち: baterie

おかし: "słodycze" (niekoniecznie słod-

kie)

きようかい: Kościół katolicki (お) てら: świątynia Buddyjska じんじゃ: świątynia Shinto レストラン: restauracja

いざかや: bar (z zagryzkami i alkoho-

lem)

えいがかん: kino えき: dworzec びよういん: szpital

びよういん: salon piękności

けいさつ: policja

けいさつしよ: komenda policji こうばん: posterunek policji ちゅうしゃじよう: parking

プール: basen ジム: siłownia サーカス: cyrk トイレ: łazienka

おてあらい: łazienka (bardzo grzecznie) やっきょく: apteka z lek. na receptę くすりや: sklep z lekarstwami (bez re-

cepty)

さかなや: sklep z rybami にくや: sklep mięsny ほんや: księgarnia はなや: kwiaciarnia パンや: piekarnia

デパート: centrum handlowe スーパー: supermarket コンビニ: sklep całodobowy としよかん: biblioteka ぎんこう: bank

さんこフ: bank

ゆうびんきょく: poczta しょうぼうしよ: straż pożarna

しやくしよ: ratusz きっさてん: kawiarnia カフエ: kawiarnia

ガソリンスタンド: stacja benzynowa

こうえん: park げきじよう: teatr (お) しろ: zamek

きゅうでん: pałac (zamek/dworek)

大学: uniwersytet 学校: szkoła

みせ: sklep (ogólnie) たいしかん: ambasada

7.2.1 Nazwiska(中、本、山、田、川)

田中: Tanaka なかだ 中田: Nakada かわた 川田: Kawata ウまだ 山田: Yamada やまかわ 山川: Yamakawa なかやま 中山: Nakayama やまなか 山中: Yamanaka じまもと 山本: Yamamoto かわもと 川本: Kawamoto なかもと 中本: Nakamoto なかもと 中本: Nakagawa

7.3 Gramatyka

7.3.1 これ

これ: to, coś blisko, それ: to, coś przy rozmówcy → dalej od nas, あれ: to, coś daleko, どれ: które?

7.3.2 これ VS この

Używając この/その/あの, mówimy o konkretnej rzeczy (np. この本、そこしんぶん) - po nich uż. rzeczownika Używamy これ/それ/あれ, gdy mówimy ogólnie o jakiejś rzeczy (これはなんですか。) - po nich uż. partykuły

7.4 Fakty

7.4.1 Pieniądze

¥: yen(えん) (?) Monety: 1,5,10,50,100,500 Banknoty: 1000, 2000 ,5000,10000 Dla liczb kończących się na 'ん', końcówka __ んえん zmienia się w bardziej 'njen'(ンイエン) 100 えんショップ: sklepy '100yenówki' (+8% podatku) - tanie w miarę dobre rzeczy

7.5 Wyrażenia

- なんねんせいですか。: na którym roku studiów jesteś?
- 2ねんせい: 2 rok studiów.

___ はいくらですか。: ile (to) kosztuje?
___ は? えんです。: ? jenów
この本はいくらですか。: ile kosztuje ta książka?
いらっしゃいます。: "Zapraszamy" (używane np. przez sprzedawce sklepu)

Lekcja 6(11 月 7 日)

8.1 Kanji

Świątynia (buddyjska) Jap: てら、でら Ch: じ

8.2 Słowa

しょくどう: Stołówka ワルシャワ: Warszawa

あさ: Rano ひる: Południe よる: wieczór/noc ごぜん: A.M.

ごご: P.M.

にじゅうよじかん 24 じかん: 24 godziny, (przez) całą do-

まいにち: codziennie

やすみ: Wolne, przerwa, urlop それから: ponadto, zatem

8.2.1 Dni tygodnia

~ ようび: Dzień tygodnia げつようび: Poniedziałek かようび: Wtorek すいようび: Środa もくようび: Czwartek

きんようび: Piątek どようび: Sobota にちようび: Niedziela

なんようび: Który dzień tygodnia

Gramatyka

8.3.1 Godziny

いちじ 1 時: pierwsza (godzina) 4時、7 時、9時。 ごご4時: 4:00 PM ごご5時はん: 5:30 PM

8.3.2 Partykuły からiまで

から: od, まで: do.

学校は なんじ から なんじ まで ですか。: Od której do której jest (otwarta) szkoła?

学校は 8時から 3時までです。: Szkoła jest otwarta od 8 do 3.

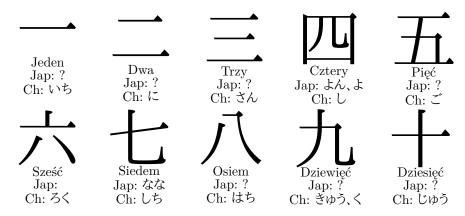
8.4 Wyrażenia

なんじですか。: Która godzina? みやもとさんのレストランはごぜん 11 じはんからごご 10 じはんまでです。: Restauracja p. Miyamoto jest otwarta od 11:30 AM do 10:30 PM.

たぐ 大学はげつようびからきんようびまでです。: Uniwersytet jest otwarty od poniedziałku do piątku. どようびとにちようびはやすみです。: Zamknięte w soboty i niedziele.

9 Lekcja 7(11 月 14 日)

9.1 Kanji

9.2 Słowa

いつ: kiedy なまえ: imię うけつけ: recepcja

うけつけの人: recepcjonista

ひしよ: sekretarka じむしよ: biuro オフィス: biuro

かいぎしつ: sala konferencyjna

けしよしつ: toaleta (ładnie, uż. kobiety)

けしよ: makijaż かいだん: schody

ワインうりば: stoisko z winem

ואלל: parter

2 かい: "drugie piętro" (I) さんがい: "trzecie piętro" (II)

ちかい: pod ziemią

じしん: trzęsienie ziemi くに: kraj

カメラ: aparat

ビデオカメラ: kamera wideo

くるま: samochód チョコレート: czekolada たかい: wysoki, drogi パソコン: komputer, laptop

9.2.1 Miesiące

~ がつ: Miesiąc しがつ: Kwiecień しちがつ: Lipiec くがつ: Wrzesień なんがつ: który miesiąc

9.2.2 Dni miesiąca

```
じゅういちにち
11 日: 11. dzień
                                                            じゅうろくにち
16 日: 16. dzień
じゅうしちにち
 じゅうににち
12 日: 12. dzień
                                                              ゅうしちにち
17 日: 17. dzień
 じゅうさんにち
13 日: 13. dzień
                                                            じゅうはちにち
18 日: 18. dzień
   14 日: 14. dzień
                                                              19 日: 19. dzień
  じゅうごにち
15 日: 15. dzień
                                                              20 日: 20. dzień
にじゅういちにち
21 目: 21. dzień
にじゅうににち
22 目: 22. dzień
                                                            にじゅうろくにち
26 日: 26. dzień
                                                           にじゅうしちにち
27 日: 27. dzień
にじゅうさんにち
23 日: 23. dzień
                                                            にじゅうはちにち
28 日: 28. dzień
にじゅうくにち
29 日: 29. dzień
   24 日: 24. dzień
 にじゅうごにち
25 日: 25. dzień
                                                             さんじゅうにち
30 日: 30. dzień
```

さんじゅういちにち 31 日: 31. dzień

9.3 Gramatyka

ここ: tutaj こちら - grzeczniej そちら - grzeczniej あそこ: tam daleko あちら - grzeczniej どこ: gdzie どちら - grzeczniej

9.4 Fakty

9.4.1 Święta

1 がつ 1 日 = おしよがつ: Nowy rok.

3 がつ 8 日 = じょせいの旨: Dzień kobiet w Polsce (?)

5 がつ 5 日 = こどもの日: Dzień dziecka (chłopca)

- Dzień wolny w Japonii.

- こいのぼり: ozdoby, "flagi"

3 がつ 3 日 = ひなまつり: "festiwal lalek", dzień dziewczynek (mniej huczne niż こどもの日)

たんじよう \mathring{U} : urodziny なまえの $\overset{\circ}{\exists}$: imieniny

9.5 Wyrażenia

___ さんのたんじょうびはいつですか。: Kiedy ___ ma urodziny?, ___ さん, kiedy masz urodziny?

おたんじょうびはなんがつなんにちですか。: W jakim dniu i w jakim miesiącu masz urodziny?

おなまえはなんですか。: Jak masz na imię? ここはしよくどうですか。: Czy tu jest stołówka? そこはうけつけです。: Tam dalej jest recepcja. あてあらいはどこですか。: Gdzie jest toaleta?

おくにはどちらですか。: Skąd pochodzisz? (grzeczniej)

おくにはどこですか。: Skąd pochodzisz? (bardziej potocznie)

大学はとちらですか。: Gdzie jest (w sensie jak się nazywa) twoja uczelnia?
- どこのペンですか。: Skąd ten długopis?
- 日本のペンです。: Z Japonii.